

Krigsstat, der udskrives, skulde jeg tilraade, forfaavidt min Tilraadning har Noget at bethyde, at vi holde os til, hvad der er vedtaget ved 2den Behandling, da vi derved komme til en retfærdigere Rigning end den, der er nedlagt i den foreløbige Lov, saaledes som vi hidtil have lignet den, men derimod ikke, saaledes som ved det oprindelige Lovudkast, paa Brugerne og paa Hartkornet alene.

Madsen: Den ærede sidste Taler bemærkede, at Sagen syntes at blive provindsiel, men jeg vil tillade mig at henlede hans Opmærksomhed paa, hvad han selv har udtalt ved Sagens 2den Behandling; jeg troer, han vil finde, at han da selv har gjort Spørgsmaalet til et provindsielt ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 4de Valgkreds (N. Andersen), som talte imod ham. Naar man siger, at der mange Steder skulde være leveret Heste til 150 Rb. Stykket, saa er det mig ikke bekjendt, hvorimod det vel er mig bekjendt, at en Mand har paataget sig at levere samtlige de Heste, som et Amt — ikke en Kommune — skulde udrede, og at denne Mand anstaffede dem for en billigere Priis; men jeg har rigtig nok senere hørt, at han til de fleste kasserede. Man har talt om, at vort Forslags Vedtagelse vilde være det Samme som Paalæg af en Krigsstat, og det kan ogsaa meget vel være muligt, men det forekommer mig, at man ligesaa vel kan beholde en Deel af det, der skal udredes efter denne Lov, som Krigsstat, som at det tages i Betragtning ved den Lov, der handler om en virkelig Krigsstat. Til Beroligelse for de Herrer, der have talt om, at det skulde være af særlig Interesse for Byderne at faae denne Godtgjørelse nedsat, kan jeg endnu meddele, at jeg kjenner flere ydste Kommuner, der have givet 220 à 230 Rb. for hver Hest, de have leveret.

Bonløffe: Jeg skal blot forvare mig imod, at de, der holde paa Lovudkastet, som det vedtoges ved anden Behandling, skulde faae Udseende af, at de ville lade Byrden falde paa Staten; jeg kunde ellers let synes impliceret deri, idet jeg netop er ydste Rigsdagsmand og agter at stemme imod alle Udbringingsforslagene,

idet jeg ikke seer, hvorledes man skal kunne give fuld Erstatning, uden naar man holder sig til Lovforslaget, som det sidst blev vedtaget. Kunde jeg see, at man ved at vedtage Udbringingsforslaget blot rammede dem, der ikke have viist behørig Opmærksomhed ved Indkjøbet af Heste, var det en anden Sag, men jeg er overbeviist om, at man ligesaa godt rammer dem, der have viist den meest tilbørlige Opmærksomhed. Jeg kjenner Tilfælde, hvor man har sluttet Afkord med en Hestepranger, som har paataget sig at levere Heste for 200 Rb., og paa den anden Side veed jeg, at der er Kommuner, som have gjort sig den yderste Flid for at skaffe Hestene saa billigt som muligt, men som dog have maattet betale 220—250 Rb.

Dvistsgaard: Med Hensyn til, hvad der blev sagt af Rigsdagsmanden for Odense Amts 4de Valgkreds (N. Andersen), at naar det af 15 Medlemmer stillede Forslag blev vedtaget, saa vilde Byderne — han sagde Byderne, thi han gjorde Spørgsmaalet fuldstændig urigtigt til et provindsielt — faae fuldstændig Erstatning, skal jeg blot gjøre opmærksom paa, at der er noget Feilagtigt i denne Tanke; de faae vel deres Udlæg, naar Indkjøbsprisen ikke er over 200 Rb., men igjennem Krigsstaten bidrage de —, som til Forbeel for Staten have kjøbt allerbilligst, — deres Andeel til alle dyrene kjøbt Heste. Jeg er bekjendt med, at der er kjøbt Heste for 180 Rb., og de, der have gjort det, have derved efter Udbringingsforslaget sparet Staten 20 Rb. paa hver Hest, og de tage desuden fuld Andeel af de første 20 Rb. berubover og en Tjerdepart med af, hvad alle Andre have betalt over 200 Rb. Naar det siges, at Forslaget ikke træffer de Rette, thi de, der have givet de høieste Priser, have maastee gjort sig størst Umage for at faae Hestene billigere, saa svarer jeg, at det viser sig i det daglige Liv, at naar en Gjerning ved sig selv eller Andre udføres uheldigt, saa kommer man til at betale det, og det vilde ogsaa her være unaturligt, om Resultatet blev anderledes. Saaledes som det her er foreslaaet, kommer det rigtige Forhold frem. Naar en Hest f. Ex. har kostet 150 Rb., saa er det jo Staten, der bliver vel tjent dermed, og ikke Byderne alene. Jeg troer ogsaa,